

perii täten tasan 50 % molemmilta vanhemmiltaan. Kaikkien geenien summa on genotyyppi eli perusasu. Tämä ei välttämättä ole näkyvässä, sillä osa geeneistä on resessiivisiä (väistyviä, peittyviä, piiloon jääviä). Koiran jalostusarvo ei siis selviä yksin ulkomuotoa tuijottamalla. Ei ole itsestään selvää, että voitosta voittoon kaahaava, Cacibin Cacibin jälkeen nappaava kansainvälinen valio olisi myös erinomainen siitoskoira. Jalostuksessa kaunis ulkomuoto on tietysti pelkästään hyvä asia ja toivottavaa, mutta yksilön ei tarvitse olla valio ollakseen silti hyvä periyttäjä. Se mitä silmin havaitsemme on koiran fenotyyppi eli ilmiasu. Perusasuun vaikuttaa yksinomaan esi-isien perintö, kun taas ilmiasu on sekä perintökäytöiden että ulkoisten olosuhteiden yhteistulos. Yksilön elinolosuhteet vaikuttavat siihen tavattomasti. jotkut taipumukset eivät kenties olosuhteista johtuen tule lainkaan ilmi, vaikka itse asiassa olisivatkin olemassa. Sellaiset seikat kuten ravitsemus, virikkeet, yleinen hoito ja kohtelu painavat aina oman leimansa yksilöön ja saattavat hämätä sen genotyyppiä päätettäessä.

Koska jokaisella koiralla on kuulemma ainakin kolme rotumääritelmän vastaista ominaisuutta, hyväksytään siis mukisematta se, että virheetöntä urosta ei nartulle löydetä. Pitäisi kuitenkin varmistua siitä - ja tämä on tärkeää - että uroksella ei ole samoja virheitä kuin nartulla, ja että se »korjaa» nartun virheet (ja päinvastoin). Tällä tarkoitetaan sitä, että se mikä nartulla on heikkoa, pitäisi uroksella olla hyvää, ja sama tietoenkin kääntäen. Parasta olisi käydä paikan päällä katsomassa harkinnan alaisia uroksia ellei niistä ole nähtävissä hyviä, paljastavia valokuvia.

jos ilmenee että uroksella ja nartulla on joitain samoja esi-isiä, joista eräällä on ollut tietty virhe, kantavat molemmat tätä virhettä resessiivisenä, vaikka se ei tässä polvessa näkyisikään. jos kyseinen narttu ja uros paritetaan keskenään, tämä virhe on todennäköisesti näkyvässä osassa pentuja, koska geeni on näin kahdentunut. Osa pennuista taas kantaa tämän virheen aiheuttavia geenejä eteenpäin väistyvinä

kunnes ennen pitkää virhe taas putkahtaa esiin myöhemmissä sukupolvissa.

Vihreiden tipsuihmisten tiedoksi mainittakoon joitain tipsulle ei-toivottuja ominaisuuksia ja virheitä: liian voimakas alapurenta, yläpurenta, yläleuka alaleukaa pitempi, hammaspuutokset, heikko pigmentti (esim. vaalea kirsu), kapea alaleuka, kuono-osa joka on liian pitkä, liian kapea, litteä, suippo, liian lyhyt, liian raskas

tai poimuinen, pystyt tai lentävät korvat, liian ranskalaiset ja ulkokierteiset eturaajat, vispaavat etujalkojen liikkeet, selvästi köyry selkä, liian pitkä tai lyhyt selkä, neliömäinen runko-osa, korkeat raajat, liian hento ja siro juusto...

Virheiden selville saamiseksi siitokseen aiotut koirat tulee ehdottomasti käyttää näyttelyssä. Siitosurokselta vaaditaan ensimmäinen palkinto laatuarvostelussa, nartun on saatava vähintään kakkonen.

Kun sitten vihoviimein ollaan tultu lopulliseen tulokseen sopivimmasta uroksesta, valitaan vielä reservisulhanen siitä varalta, että ykkössijalle päässyt uros ei suvaitsisikaan astua.

Tiibetinspanieliurosta on hyvin vaikea saada astumaan, ellei se ole saanut astua ensimmäisen kerran jo 10-16 kuukauden ikäisenä. Tämän jälkeenkin on vielä toivoa, mutta eipä juuri enää koiran saavutettua kolmen vuoden iän. Uroksen ensimmäisen astutuksen olisi siis välttämättä tapahduttava ennen kuin se täyttää kolme vuotta. (Mistä mahtaa tipsuherroilla »heittää»?) Ei siis kannata matkustaa satoja kilometrejä vanhemmanpuoleisen uroksen luo, joka ei ole nuorna miesnä saanut astua, vaikka se olisi kansainvälinen valio ja kaunein tipsu maan päällä. Pettymys voi olla karvas.

Sittenpä ei muuta kuin otetaan uroksen omistajaan yhteyttä ja sovitaan astutuksesta. Mutta se onkin jo sitten ihan toinen juttu.

Ps. Kirjoittaja toivoo sydämestään, että jokainen jalostuksesta kiinnostunut hankkisi kirja- hyllynsä Sundgrenin erinomaisen valaisevan teoksen **Koiranjalostus sekä Vuolasvirran Koiranjalostuksen Oppaan**. Mahtaakohan kirjoittaja olla liian optimistinen olettaessaan jokaisen kokeneemman kasvattajan nämä jo omistavan?